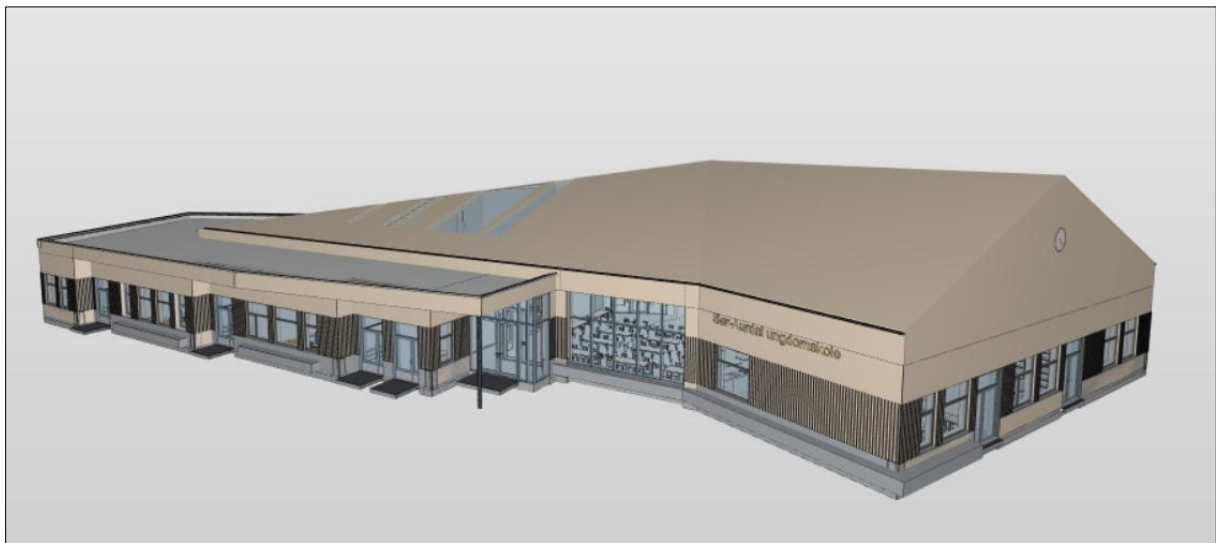

Sør-Aurdal ungdomsskole

Premissrapport energi

Oppdrag	Sør-Aurdal ungdomsskole
Oppdragsgiver	Common Ground AS
Dato	15.06.2026
Utført av	Ludvig Normann Hansen
Kvalitetssikret av	Lars Olav Holmen

Illustrasjon er klippet ut fra IFC-modell.

00	15.06.2026	Rapport utarbeidet	LNH	LOH
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Kvalitetssikret

1 INNHOLD

2	Innledning.....	3
3	Energikrav.....	3
3.1	Ansvarsfordeling TEK17	3
4	Energiberegninger	4
4.1	Grunnlag for beregningene.....	4
4.2	Soneinndeling	4
4.3	Forutsetninger klimaskjerm	5
4.4	Forutsetninger tekniske installasjoner.....	6
4.5	Energiforsyning	6
5	Resultater	7
5.1	TEK17	7
6	Reelle energiberegninger	8
7	Energimerke	8

1 INNLEDNING

Agnalt & Holmen AS er engasjert av Common Ground AS som energirådgiver i forprosjektet til den nye ungdomsskolen i Sør-Aurdal kommune.

Bygningen oppføres som frittstående bygning delvis over to plan. Plan 1 består av funksjoner som klasserom, grupperom, kantine etc. mens plan 2 kun består av teknisk og lager. Oppvarmet BRA er ca. 1.548 m². Bygningskategorien i energiberegningen er satt til skolebygning.

Bygningen skal ivareta krav i henhold til Byggteknisk forskrift (TEK 17) og utføres 20 % bedre enn energiramme krav i henhold til TEK 17 §14-2. Energiberegningene er utført i SIMIEN PRO v7.085/8.1.0.33.

Denne rapporten angir forslag til løsninger slik at prosjektet vil tilfredsstille ovennevnte krav. Eventuelle innspill til endringer må kontrolleres i energiberegningen.

2 ENERGIKRAV

I prosjektet er det lagt til grunn følgende energikrav:

Krav	Beskrivelse	Krav innfridd?
TEK 17, kap. 14	Overordnet skal bygninger prosjekteres og utføres slik at det tilrettelegges for forsvarlig energibruk. Grunnlag for energiberegningen er <i>NS 3031 Beregning av bygningers energiytelse – Metode og data</i> . Her benyttes det standardiserte inndata.	Ja
20 % redusert iht. §14-2.	Bygningen skal ha en 20 % reduksjon sammenlignet med TEK 17 krav til energiramme. Dette forutsetter at skolebygningen må ha netto energibehov på under 88 kWh/m ² årlig.	Ja

Fullstendig beskrivelse av konkrete krav finnes på www.dibk.no eller andre relevante sider.

2.1 ANSVARFORDELING TEK17

For at det ikke skal bli misforståelser i forbindelse med dokumentasjonskrav og ansvarsområder er de ulike aktuelle punktene i TEK17 – kapittel 14 listet opp under.

TEK17	Beskrivelse	Ansvarlig
§ 14-2 (1)/ (2)	Rammekravsverdi iht. TEK17.	RIByfy
§ 14-2 (6)	Yrkesbygninger skal ha formålsdelte energimålere for oppvarming og tappevann.	RIV
§ 14-3 (1)	Minimumskrav til bygningskomponenter	RIByfy
§ 14-3 (2)	Rør, utstyr og kanaler som er knyttet til bygningens varmesystem skal isoleres for å redusere tap av varme og redusere et eventuelt kjølebehov.	RIV
§ 14-4	(1) Det er ikke tillatt å installere varmeinstallasjon for fossilt brensel. (2) Bygning med over 1 000 m ² oppvarmet BRA skal a) ha energifleksible varmesystemer, og b) tilrettelegges for bruk av lavtemperatur varmeløsninger.	RIV

3 ENERGIBEREGNINGER

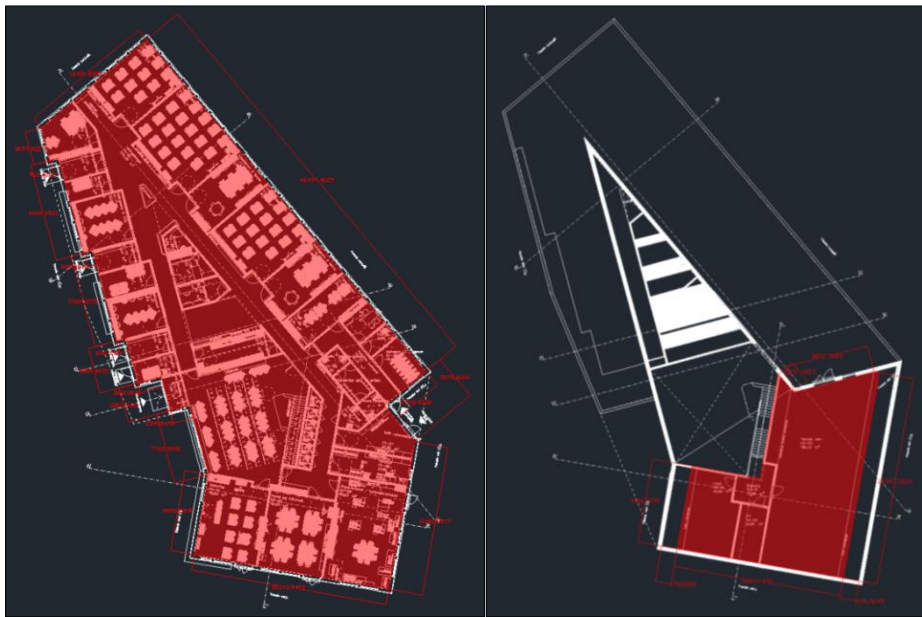
Energiberegninger er utført i SIMIEN PRO v7.085/8.1.0.33 for å vurdere resultater mot energikrav i Byggeteknisk forskrift (TEK 17) og en 20 % reduksjon mot energiramme.

3.1 GRUNNLAG FOR BEREGNINGENE

Beregningene er gjort på grunnlag av tegninger og IFC-modell fra 08.05.2026.

3.2 SONEINNDELING

Hver enkelt etasje er inndelt som egen sone. Oversikt kan sees i Figur 1.

Figur 1: Oppmåling av plan 1 (venstre) og plan 2 (høyre). Del av plan 2 er høyt volum fra plan 1.

3.3 FORUTSETNINGER KLIMASKJERM

I Tabell 1 er det listet opp hvilke forutsetninger som er lagt til grunn for klimaskjermen i energiberegningen.

Tabell 1: Forutsetninger klimaskjerm.

Komponenter	Beskrivelse	Konduktivitet isolasjon	Input	Kilde
Gulv				
Gulv på grunn	Betongdekke med 300 mm homogen isolasjon.	0,035 W/mK	0,11 W/m ² K ^{*1}	Simien.
Gulv mot friluft	Hulldেকে eller betongdekke med 250 isolert bindingsverk. Alternativt 200 mm homogen isolasjon.	0,034 W/mK	0,16 W/m ² K	BKS 471.011
Vegger				
Yttervegger mot friluft	Isolert bindingsverk med 48 mm bredde. Total isolasjonstykkelse lik 300 mm.	0,035 W/mK	0,18 W/m ² K	BKS 471.401 Treandel 26 %.
Tak				
Flatt yttertak	Kompakt tak med gjennomsnittlig 350 mm isolasjon.	0,037 W/mK	0,10 W/m ² K	Simien.
Skrått tak	Skrått isolert sperretak med bredde 48 mm på sperrer og 350 mm tykkelse isolasjon.	0,035 W/mK	0,12 W/m ² K	Simien.
Vindu/dør				
Vindu/dør	Gjennomsnittlig verdi.		0,80 W/m ² K	Må dokumenteres av leverandør.
Andre inputverdier				
Lekkasjetall	Må ivaretas		0,60 oms/h	Må dokumenteres av entreprenør.
Normalisert kuldebroverdi	Bygning med bæresystem i betong/stål og 100 mm kuldebrobryter.		0,09 W/m ² K	Preakseptert verdi iht. NS3031.
Solavskjerming	Solfaktor/g-faktor for selve glasset er satt til 0,53. I tillegg forutsatt utvendig screens med g-faktor i aktivisert stilling lik 0,08.		0,53 / 0,08	Se inneklimateknisk rapport fra RIByfy.

^{*1} Konstruktiv verdi oppgitt. Ekvivalent U-verdi med hensyn til grunnforhold kommer som tillegg.

3.4 FORUTSETNINGER TEKNISKE INSTALLASJONER

Tabell 2 Forutsetninger tekniske installasjoner

Ventilasjon	Beskrivelse	Input	Kilde
	Det er forutsatt VAV.		
Varmegjenvinner	Roterende varmegjenvinner.	85 %	Må ivaretas av RIV.
SFP-faktor	I driftstid Utenfor driftstid er det forutsatt med optimal styring i beregning.	1,50	Må ivaretas av RIV.
Luftmengder	I og utenfor driftstid	10,00/2,0 m ³ /hm ²	Minstekrav satt. Forutsetter VAV-styring slik at dette kan ivaretas.
Kjøleeffekt		30 W/m ²	Forutsatt.
Belysningseffekt		4,1 W/m ²	Verdi iht. NS 3031:2025.

3.5 ENERGIFORSYNING

Det er ikke tillatt å installere varmeinstallasjon for fossilt brensel.

Krav i TEK17 §14-4 (2) sier at bygning med over 1.000 m² oppvarmet BRA skal;

- Ha energifleksible varmesystemer, og
- Tilrettelegges for bruk av lavtemperatur varmeløsning.

Veiledningen til samme forskrift angir følgende preaksepterte ytelser;

- Energifleksible systemer må dekke minimum 60% av normert netto varmebehov, beregnet etter NS 3031:2014.
- Lavtemperatur energifleksible varmeløsninger må ha turtemperatur på 60 °C eller lavere ved dimensjonerende forhold. Dette gjelder ikke for varmt tappevann.
- Minimumsareal avsatt til varmesentral skal beregnes etter formelen:
 $10 \text{ m}^2 + 1\% \text{ av BRA, opptil } 100 \text{ m}^2$.
- Takhøyden i rom for varmesentral skal være min. 2,5 m.
- Fri bredde for alle dører, i transportveien inn til varmesentralen, skal være min. 1,0 m.

Det er forutsatt energiforsyning væske/vann varmepumpe tilknyttet brønnpark. Det er forutsatt at denne skal dekke grunnlast for romoppvarming, ventilasjonsvarme og tappevann. I energiberegning klarer bygningen en dekningsgrad som vist i Figur 2 med en 25 kW varmepumpe med COP på 4,0.

Energikilde	Romoppv. [kWh]	[%]	Vent. [kWh]	[%]	Tappev. [kWh]	[%]	Totalt [kWh]	[%]
Væske-vann varmepumpe	52 773	94	12 398	94	10 780	90,9	75 951	93,5
El. kjel/kassett	3 368	6	791	6	1 078	9,1	5 238	6,5

Figur 2: Dekningsgrad ved årssimulering av energimodell. Klima – Sør-Aurdal.

Det bemerkes at RIV står ansvarlig for å dimensjonere tilstrekkelig effekt fra oppvarmingskilde og at innspill over er basert på energimodell som er laget med standardverdier for driftstider, romtemperatur, internlaster o.l. tilpasset dokumentasjon mot forskriftskrav og energimerkeforskriften. Energirådgiver står ikke ansvarlig for effektdimensjonering.

Det er også nevnt at det kan være aktuelt med fjernvarme fra lokalt flisfyringsanlegg. Dersom dette skal benyttes oppdateres beregninger i detaljprosjektet iht. dette.

4 RESULTATER

4.1 TEK17

Ved å benytte inndata presentert i Tabell 1 og Tabell 2 vil prosjektet tilfredsstille energikrav i TEK17, samt klare bedre enn 20 % reduksjon sammenlignet med energirammekrav.

Evalueringen av	Resultat
Energiramme	Bygningen tilfredsstiller energirammen iht §14-2 (1)
Minimumsnivå	Bygningen tilfredsstiller minimumsnivå i §14-3
Luftmengder (ventilasjon)	Luftmengdene tilfredsstiller minstekrav gitt i NS3031:2014 (tabell A.6)
Energiforsyning	Bygningen tilfredsstiller krav til energiforsyning i §14-4
Samlet evaluering	Bygningen tilfredsstiller byggeforskriftenes energikrav (kapittel 14)

Figur 3: Generelt. Bygningen tilfredsstiller alle energikrav iht. Kapittel 14.

Beskrivelse	Verdi [kWh/m²]
1a Beregnet energibehov romoppvarming	23,8
1b Beregnet energibehov ventilasjonsvarme (varmebatterier)	9,2
1b Beregnet energibehov frostsikring varmegjenvinner	0
2 Beregnet energibehov varmtvann (tappevann)	9,9
3a Beregnet energibehov vifter	11,4
3b Beregnet energibehov pumper	0,8
4 Beregnet energibehov belysning	14,1
5 Beregnet energibehov teknisk utstyr	13,3
6a Beregnet energibehov romkjøling	0
6b Beregnet energibehov ventilasjonskjøling (kjølebatterier)	4,4
Totalt beregnet energibehov	86,9
Forskriftskrav netto energibehov	110

Figur 4: Bygningen tilfredsstiller energirammekrav i § 14-2 (1) med mer enn 20 % reduksjon. $110 \times 0,80 = 88 \text{ kWh/m}^2$, $88 \text{ kWh/m}^2 > 86,9 \text{ kWh/m}^2$

Beskrivelse	Verdi	Krav
U-verdi yttervegger [W/m²K]	0,18	0,22
U-verdi tak [W/m²K]	0,11	0,18
U-verdi gulv mot grunn og mot det fri [W/m²K]	0,08	0,18
U-verdi glass/vinduer/dører [W/m²K]	0,8	1,2
Lekkasjetall (lufttetthet ved 50 Pa trykkforskjell) [luftvekslinger pr time]	0,6	1,5

Figur 5: Bygningen tilfredsstiller minstekrav i § 14-3.

Beskrivelse	Verdi
Bruker fossilt brensel til oppvarming	Nei
Har varmesentral	Ja
Dekningsgrad varmesentral [%]	100

Figur 6: Bygningen tilfredsstiller krav til energiforsyning i § 14-4 (1).

5 REELLE ENERGIBEREGNINGER

Det skal i henhold til TEK17 §14-2 (5) beregnes energibudsjett med reelle verdier for yrkesbygg.

Dette utføres i detaljprosjekteringen.

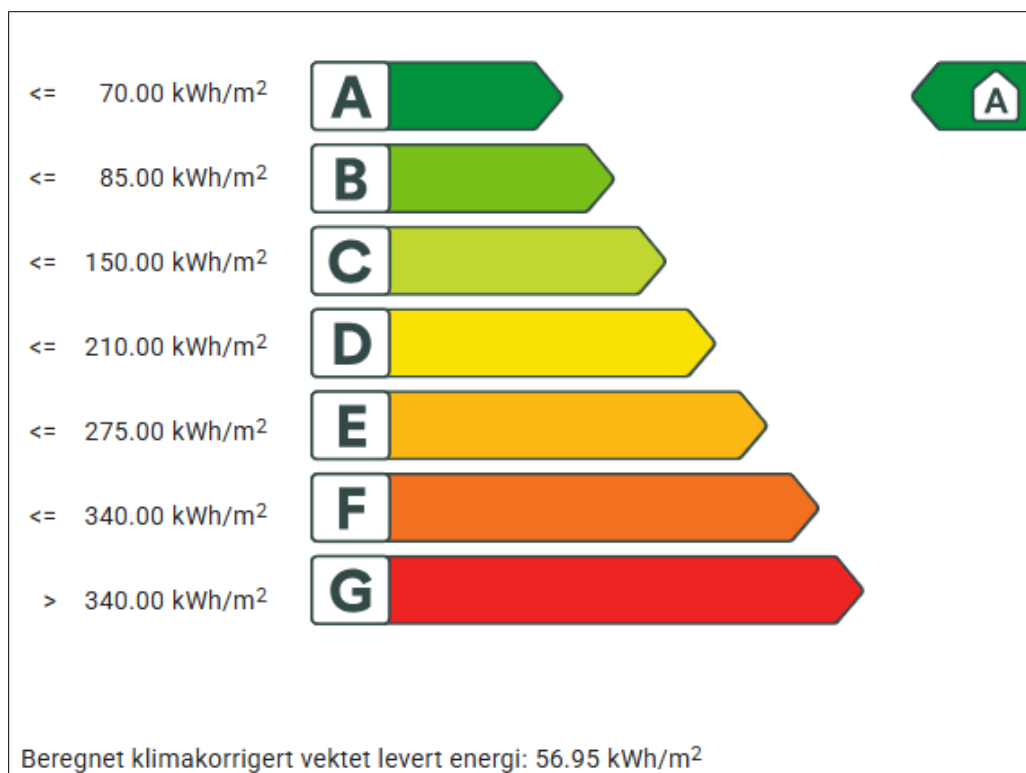
For å sørge for så reell beregning som mulig er det gitt innspill på punkter som bør svares ut i detaljprosjektet under. Listen er ikke uttømmende.

Tabell 3: Minste nødvendige informasjon i forbindelse med reelle energiberegninger.

Informasjon	Ansvarlig
Planlagte innnettemperaturer	Byggherre, leietakere, RIV
Planlagte driftstider	Byggherre, leietakere
Virkelige luftmengder i og utenfor driftstid	Byggherre, leietakere, RIV
Reelt varmetilskudd fra belysning	RIE
Reelt varmetilskudd fra teknisk utstyr	Byggherre, leietakere, RIE
Antall personer	Byggherre, leietakere
Energibehov for tappevann	RIV
Kjølestrategi for bygget	RIV
Driftsstrategi for utvendig solskjerming	RIE

6 ENERGIMERKE

Foreløpig energimerke iht. ny forskrift fra 01.01.2026 kan sees i Figur 7.

Figur 7: Foreløpig energimerke for bygningen.